

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
CHARTERED INSTITUTE OF MANAGEMENT ACCOUNTANTS
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ
КАФЕДРА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

CIMA®

**ЗБІРНИК ТЕЗ
УЧАСНИКІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ, ПРИСВЯЧЕНОЇ 100-РІЧЧЮ
CHARTERED INSTITUTE OF MANAGEMENT ACCOUNTANTS
(CIMA)**

**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ
РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В
УКРАЇНІ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ – УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ»**

29 березня 2019 року

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Навчально-наукового інституту обліку, аналізу та аудиту
УДФС України
(Протокол № 7 від 20.03.2019 р.)*

Редакційна колегія: Пашко П.В., д.е.н., професор; Мацелюх Н.П., д.е.н., професор; Осмятченко В.О., д.е.н., професор; Вовчук Н.І., к.пед.н.; Шевчук О.А., д.е.н., професор; Бондар М.І., д.е.н., професор; Пилипенко А.А., д.е.н., професор; Легенчук С.Ф., д.е.н., професор; Лісовий А.В., д.е.н., професор; Красівський В.М., д.е.н., професор; Мискін Ю.І., к.е.н., доцент; Рябчук О.Г., к.е.н., доцент; Жидєєва Л.І., к.е.н., доцент; Мазіна О.І., к.е.н., доцент; Колісник О.П., к.е.н., доцент; Олійник В.С., к.е.н.

«Сучасні тенденції розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні: глобальні виклики – управлінські рішення» [Текст]: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю Chartered Institute of Management Accountants (CIMA). (м. Ірпінь, 29 березня 2019 року) / Ірпінь: Видавництво Університету ДФС України, 2019. – 281 с.

Збірник містить тези доповідей науковців, докторантів, викладачів ВНЗ, аспірантів, практиків, здобувачів вищої освіти другого (магістерського) та першого (бакалаврського) рівнів, які були розглянуті на Всеукраїнській науково-практичній конференції, присвяченій 100-річчю Chartered Institute of Management Accountants (CIMA) «Сучасні тенденції розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні: глобальні виклики – управлінські рішення», що відбулась 29 березня 2019 року в м. Ірпінь.

У збірнику розглянуті найбільш актуальні питання сучасних тенденцій розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні в контексті глобалізаційних процесів та управлінського обліку за наступними напрямками: облік як інформаційне джерело прийняття управлінських рішень; актуальні питання бухгалтерського обліку та оподаткування підприємницької діяльності; digital-технології в обліку, аналізі, аудиті і оподаткуванні: світові тенденції – українські реалії; професійність фахівців у сфері бухгалтерського обліку та її досягнення.

Видання розраховане на науковців, докторантів, викладачів ВНЗ, аспірантів, практиків, здобувачів вищої освіти другого (магістерського) та першого (бакалаврського) рівнів.

***Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність
за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних
даних, галузевої термінології, імен власних, інших відомостей.***

УДК 657

© Університет
ДФС України, 2019

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 ОБЛІК ЯК ІНФОРМАЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

1.	Вовчук Н.І.	Вимоги до фахівців у сфері фінансів у контексті нових технологій та глобальних змін	10
2.	Блищик Л.В., Жидєєва Л.І.	Оцінка показників балансу як інформаційне джерело для прийняття управлінських рішень	13
3.	Василішин С.І.	Застосування глобальних принципів управлінського обліку як напрям зміцнення економічної безпеки підприємств	16
4.	Гаркуша Д.О.	Фінансова звітність як засіб комунікації у процесі прийняття рішень	18
5.	Горбань С.Ю.	Порівняльна характеристика МСБОДС 17 та НП(С)БОДС 121 «Основні засоби»	20
6.	Гордієнко Т.В.	Бухгалтерський облік як інформаційна складова для прийняття управлінських рішень	23
7.	Гулянич М.Л., Дорошенко Д.К.	Аудиторська діяльність: основні проблеми та їх вирішення	26
8.	Дойонко А.М.	Роль фінансової звітності при прийнятті управлінських рішень	29
9.	Дунаєва М.В.	Облікова політика як інформаційне джерело ведення бухгалтерського обліку	32
10.	Журавель Г.П.	Практичне використання функцій бухгалтерського обліку	35
11.	Калабухова С.В.	Динамічний підхід до розподілу операційних витрат підприємства для проведення СVP-аналізу	38
12.	Лабунська С.В., Собакар М.В.	Роль підсистеми управлінського обліку в управлінні економічного потенціалу підприємства	41
13.	Легенчук С.Ф., Жиглей І.В.	Бухгалтерський облік як соціальна наука: виклики для України	44
14.	Лучко М.Р.	Функціональний підхід: бухгалтерський облік як наука та практична діяльність	47
15.	Мазіна О.І.	Зовнішня звітність у світлі принципів управлінського обліку	49
16.	Малинич Н.В., Пастух Д.Л.	Особливості облікової політики підприємств малого бізнесу	52
17.	Нежид Ю.С.	Обліково-аналітичне забезпечення регулювання зайнятості за міжнародними стандартами	55

С.В. Лабунська, д.е.н., професор
М.В. Собакар, аспірант
*(Харківський національний
економічний університет імені
Семена Кузнеця)*

РОЛЬ ПІДСИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Економічний потенціал підприємства є визначальним фактором його можливості довгострокового функціонування та досягнення запланованих результатів. Тому з метою забезпечення стратегічного розвитку підприємств, управлінському персоналу перш за все необхідно зосереджувати увагу на знаходженні шляхів зростання економічного потенціалу для подальшого розвитку підприємства на основі використання наявних ресурсів.

В науковій спільноті відсутній єдиний підхід до трактування економічного потенціалу. Найбільш вдалим на думку авторів є визначення, що надано О. Ф. Балацьким [1], проте використання у наукових дослідженнях цієї дефініції потребує подальшого уточнення. Слід зазначити, що економічний потенціал більшою мірою визначається не тільки наявністю ресурсів на підприємстві (статична складова), а й здатністю до ефективного використання останніх (динамічна складова). Таким чином, економічний потенціал підприємства є досить складною категорією, та являє собою сукупність фінансових, матеріальних, трудових та інформаційних ресурсів.

Задля визначення потенціалу як достатнього для розвитку підприємства кожна зазначена складова має характеризуватися інноваційністю, що обумовлює можливість їх ефективного залучення у процес діяльності. Це напряму залежить від наявності в структурі капіталу інноваційно-інтелектуального ресурсу, який відіграє все більшу роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств. Тому нематеріальні ресурси, як складова частина потенціалу підприємства, що не має матеріально-речової форми, є потужним джерелом зростання вартості підприємства. Особливо

важливими у цьому сенсі є ідентифікація та оцінка нематеріальних ресурсів в системі менеджменту підприємства. При цьому досить суттєвою проблемою є неможливість її ґрунтування на підходах, що передбачені системою фінансового обліку. З огляду на це, на думку авторів, інформаційні ресурси слід виділяти в окремий вид ресурсів, який передбачає формування окремих підходів в системі обліку підприємства. Інноваційність сучасної економіки обумовлює зростання ролі інформації в забезпеченні високих результатів діяльності, адже досягнення інноваційності залежить від наявності та використання підприємством унікального інформаційного ресурсу [2].

Для прийняття управлінських рішень необхідно володіти інформацією про наявність та використання нематеріальних ресурсів, яка надається насамперед системою обліку. Однак, з огляду на регламентацію фінансового обліку, оцінка нематеріальних ресурсів відбувається тільки в частині ідентифікованих нематеріальних активів. В той самий час лівова частина інтелектуально-інформаційного ресурсу позиціонується як видатки діяльності підприємства, які мають користь тільки в періоді їх понесення, не враховуючи економічні вигоди майбутнього. Зовсім не відображаються в обліку компетенція співробітників, імідж та ділова репутація підприємства, володіння певною інформацією, яка здатна забезпечити конкурентні переваги суб'єкту, тощо. Все це призводить до неможливості точної оцінки цієї складової економічного потенціалу як об'єкту управлінського впливу. Крім того, в системі менеджменту у складі нематеріальних активів визнається значно ширший спектр понесених витрат, ніж в системі обліку. Наприклад, П(С)БО 8 зобов'язує відносити на видатки звітного періоду витрати, що пов'язані з інтелектуальною та інформаційною складовими нематеріальних ресурсів (витрати на дослідження, підвищення ділової репутації та інші) [3], що напругу формують внутрішньогенерований гудвіл підприємства та мають бути враховані для оцінки економічного потенціалу в системі менеджменту [2].

Зазначимо, що згідно з П(С)БО 8 активами визнаються ресурси підприємства за умови їх достовірної грошової оцінки, саме це є досить

невизначеним та проблемним аспектом поєднання підходів ідентифікації та визнання «нематеріальних активів» в системі фінансового обліку та «нематеріальних ресурсів» в системі менеджменту. Ефективне управління ресурсами можливе за умови наявності хоча б приблизної грошової оцінки, що дозволяє визначити їх вплив на основні фінансові показники діяльності. Задоволення такої потреби можливе завдяки управлінському обліку як підсистемі систем менеджменту і фінансового обліку. Щодо оцінки нематеріальних ресурсів (зокрема інформаційних) управлінським обліком може бути застосований підхід, оснований не лише на принципі історичної собівартості та даних первинних документів, а також на прогнозних даних та використанні показника внутрішньогенерованого гудвілу [2].

Шляхом вирішення окресленої проблеми є застосування управлінського обліку, що дозволяє прийняти розширений підхід до розуміння нематеріальних активів для удосконалення оцінки економічного потенціалу підприємства. Так як складання фінансової звітності має відповідати критеріям П(С)БО, то з огляду на існуючі обмеження доцільним є створення окремої форми звітності щодо оцінки економічного потенціалу підприємства. Основним її призначенням має бути повне відображення наявних нематеріальних ресурсів та понесених витрат для їх створення, застосування різних підходів до оцінки та можливість проведення аналітичних дій на основі зібраної інформації.

Список використаних джерел:

1. Балацкий О.Ф. Экономический потенциал административных и производственных систем: моногр. / О.Ф. Балацкий. — Сумы: Университетская книга, 2006. — 972 с.
2. Лабунська С.В. Підходи до ідентифікації та оцінки витрат та активів в ході інноваційної діяльності підприємств / С. В. Лабунська // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.– 2016. – № 22. – С. 22-30.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №8 «Нематеріальні активи». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.